

THIẾT KẾ ĐỒ CHƠI ĐA NĂNG CHO TRẺ MẦM NON TỪ CÁC NGUYÊN VẬT LIỆU PHẾ THẢI

Nhận bài:

19 – 12 – 2017

Chấp nhận đăng:

10 – 03 – 2018

<http://jshe.ued.udn.vn/>

Nguyễn Thị Triều Tiên

Tóm tắt: Đồ chơi tự làm đóng vai trò quan trọng đối với sự phát triển tâm sinh lí, trí tuệ, thẩm mỹ và góp phần hình thành nhân cách trẻ thơ. Đồ chơi kích thích khả năng tìm tòi, khám phá và phát triển trí tưởng tượng, sáng tạo ở trẻ. Hình thức và tính năng của đồ chơi tự làm có ảnh hưởng đến quá trình tri giác, giúp trẻ có cơ hội đối chiếu, so sánh và phân biệt đồ chơi công nghiệp với đồ chơi tự tạo một cách độc lập và sáng tạo. Trên cơ sở nghiên cứu lí luận và điều tra thực tiễn việc thiết kế đồ dùng đồ chơi cho trẻ tại các trường mầm non trên địa bàn thành phố Đà Nẵng, bài viết định hướng cho giáo viên tận dụng các nguyên vật liệu phế thải để tạo ra các đồ chơi hấp dẫn, đẹp mắt, có độ bền và mang tính giáo dục. Đặc biệt, đồ dùng đồ chơi được thiết kế còn mang tính đa năng. Cụ thể: một đồ chơi sử dụng cho nhiều lứa tuổi, một đồ chơi sử dụng cho nhiều nội dung, một đồ chơi sử dụng cho nhiều chủ đề dạy học.

Từ khóa: thiết kế; đồ chơi; trẻ mầm non; nguyên vật liệu phế thải; đa năng.

1. Đặt vấn đề

Vui chơi là nhu cầu tự nhiên và cần thiết đối với cuộc sống của trẻ mầm non và là hoạt động chủ đạo ở độ tuổi mẫu giáo. “Học mà chơi, chơi mà học” là phương châm, nguyên tắc quan trọng trong tổ chức các hoạt động giáo dục trẻ ở lứa tuổi này. Quá trình tổ chức các hoạt động vui chơi, học tập cho trẻ ở trường mầm non không thể thiếu một thành phần quan trọng là đồ chơi. Có thể nói, đồ chơi là người bạn đồng hành thân thiết của trẻ, là phương tiện vật chất cơ bản nhằm giúp trẻ vui chơi và học tập một cách tích cực, độc lập, sáng tạo và hiệu quả.

Để đảm bảo việc trang bị đầy đủ các đồ dùng - đồ chơi cho trẻ mầm non, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành Thông tư số 02/2010/TT-BGDĐT về việc ban hành Danh mục Đồ dùng - đồ chơi - thiết bị dạy học tối thiểu dùng cho giáo dục Mầm non [1]. Hầu hết các trường mầm non trên toàn quốc đã và đang đầu tư, trang bị các đồ dùng - đồ chơi - thiết bị dạy học trong và

ngoài danh mục trên của Bộ Giáo dục nhằm từng bước nâng cao chất lượng giáo dục. Tuy nhiên, việc vận dụng bộ danh mục này ở các trường mầm non trên cả nước cũng như từng vùng miền vẫn còn nhiều hạn chế cả về số lượng và chất lượng [4]. Nguyên nhân chủ yếu dẫn đến thực trạng này là tính mở và linh hoạt trong việc lựa chọn nội dung, phương pháp giáo dục của chương trình Giáo dục Mầm non hiện hành đòi hỏi giáo viên phải thiết kế, bổ sung các đồ chơi sao cho đáp ứng nhu cầu vui chơi, học tập của trẻ và phù hợp với kế hoạch giáo dục và thực tiễn địa phương.

Thiết kế theo hướng đa năng bằng các nguyên vật liệu phế thải là việc thiết lập ý tưởng về: mục đích, cấu tạo của đồ chơi, hình dung cách làm; từ đó lựa chọn nguyên vật liệu phế thải và xác định mục đích xây dựng mô hình đồ chơi trong đó có: tên đồ chơi, mục tiêu, cách thiết kế và cách sử dụng mềm dẻo theo hướng đa chức năng, linh hoạt sử dụng với nhiều nội dung, nhiều hoạt động, nhiều chủ đề GD khác nhau, có thể sử dụng cho đa dạng các lứa tuổi mầm non [5]. Đây là một xu hướng phổ biến vẫn được thực hiện ở các nền giáo dục tiên tiến trên thế giới - những nước có công nghệ sản xuất đồ chơi hiện đại như Mỹ, Úc, Newzealand, Hàn Quốc, Nhật Bản - bởi tính an toàn, tiết kiệm, đa chức năng, hiệu quả trong giáo

^oTrường Đại học Sư phạm - Đại học Đà Nẵng

* Liên hệ tác giả

Nguyễn Thị Triều Tiên

Email: nguyentrietiendn@gmail.com

dục môi trường, trải nghiệm sáng tạo. Ở Việt Nam, hầu hết giáo viên mầm non đã chú trọng đến việc thiết kế, tự tạo các đồ chơi để phục vụ cho việc tổ chức các hoạt động vui chơi - học tập của trẻ; các cơ sở giáo dục mầm non đã quan tâm tổ chức các hội thi “Thiết kế đồ chơi” nhưng chất lượng của đa số đồ chơi vẫn chưa đảm bảo bởi còn mang tính chất trưng bày mà chưa hướng tới tính đa năng và hiệu quả sử dụng. Bên cạnh đó, giáo viên vẫn chưa xem việc hướng dẫn trẻ tự làm đồ chơi là một việc cần thiết để từ đó giúp trẻ sáng tạo và biết tôn trọng sản phẩm, giữ gìn đồ dùng, đồ chơi. Điều này cho thấy việc nghiên cứu, thiết kế đồ chơi theo hướng đa năng và chi phí thấp cho trẻ mầm non là việc làm quan trọng, cấp thiết về cả lí luận và thực tiễn.

2. Nội dung

2.1. Ý nghĩa của việc thiết kế đồ chơi theo hướng đa năng từ các nguyên vật liệu phế thải

Thiết kế và hướng dẫn trẻ tự làm đồ chơi đa năng từ các nguyên vật liệu phế thải có ý nghĩa to lớn về nhiều mặt. Cụ thể là:

- *Ý nghĩa về mặt sư phạm*: Khi được tự tay làm ra sản phẩm, trẻ sẽ biết trân trọng thành quả do mình sáng tạo và bỏ công sức, điều này hoàn toàn khác khi trẻ tiếp cận với các đồ chơi mua sẵn. Đây được coi là một trong những hình thức dạy trẻ biết quý trọng sức lao động ngay khi còn bé. Đồ chơi tự làm khẳng định sự nhiệt tình, sáng tạo của giáo viên và trẻ trong quá trình sưu tầm nguyên vật liệu sẵn có để tạo ra những đồ chơi có giá trị. Đồ chơi được làm theo hướng đa năng không chỉ dạy trẻ một nội dung nhất định mà còn có thể linh hoạt qua nhiều nội dung, qua nhiều chủ đề và có thể qua nhiều lứa tuổi. Quá trình trẻ chơi với đồ chơi tự làm giúp trẻ khám phá các đặc điểm, thuộc tính của đồ chơi, qua đó giúp trẻ hình thành sự chú ý và ghi nhớ có chủ định, góp phần vào sự phát triển trí tuệ, tích lũy các biểu tượng là cơ sở cho hoạt động tư duy, tưởng tượng, sáng tạo [6].

- *Ý nghĩa về mặt kinh tế*: Việc giáo viên, phụ huynh và trẻ tự tạo đồ chơi đa năng tại trường, tại gia đình từ các nguồn nguyên vật liệu tái chế đơn giản, sẵn có tại địa phương không những giúp tiết kiệm về mặt chi phí mà còn góp phần nâng cao hiệu quả sử dụng, khai thác và phát huy tối đa chức năng của đồ chơi trong các nội dung giáo dục và hình thức hoạt động khác nhau.

- *Ý nghĩa về mặt xã hội*: Đồ chơi tự làm bổ sung thêm nguồn đồ dùng dạy học bên cạnh các đồ dùng, thiết bị được sản xuất sẵn, phục vụ kịp thời cho yêu cầu dạy và học. Việc tận dụng những nguyên vật liệu phế thải còn truyền thông điệp đến cho trẻ, phụ huynh và toàn xã hội về ý thức bảo vệ môi trường. Ngoài ra, thông qua việc tự làm đồ chơi giúp cho giáo viên, phụ huynh và cộng đồng sát lại gần nhau hơn, hiểu nhau, chia sẻ và thông cảm nhau nhiều hơn trong việc chăm sóc và giáo dục con trẻ [2], [3].

Như vậy, tự làm đồ chơi theo hướng đa năng từ các nguyên vật liệu phế thải không chỉ mang ý nghĩa giáo dục, ý nghĩa kinh tế mà còn nó còn mang ý nghĩa xã hội rõ rệt và sâu sắc.

2.2. Thực trạng chất lượng đồ chơi tự thiết kế từ các nguyên vật liệu phế thải của giáo viên mầm non

Chúng tôi đã tiến hành khảo sát chất lượng đồ chơi tự thiết kế từ các nguyên vật liệu phế thải của giáo viên ở 04 trường mầm non thuộc địa bàn quận Liên Chiểu, thành phố Đà Nẵng: Trường Mầm non Tuổi Thơ, Trường Mầm non Hòa Mi, Trường Mầm non 1.6, Trường Mầm non Tuổi Ngọc. 15 sản phẩm đã được đánh giá dựa trên 04 tiêu chí: (1) Tính sư phạm (nội dung chính xác, phù hợp với độ tuổi; hướng tới mục tiêu giáo dục); (2) Tính đa năng (đa chức năng, có thể sử dụng trong nhiều nội dung, nhiều chủ đề khác nhau); (3) Tính ưu việt (dễ làm, dễ tìm từ các nguyên liệu có sẵn, mang tính phổ biến, rẻ, bền và an toàn cho trẻ khi sử dụng); (4) Tính thẩm mỹ (lạ mắt, đẹp, hấp dẫn, kích thích sự chú ý và tò mò của trẻ). Các tiêu chí trên được lượng hóa thành thang đo với 4 mức độ: “Tốt”, “Khá”, “Trung bình” và “Yếu”. Kết quả khảo sát thể hiện qua Bảng 1 dưới đây:

Bảng 1. Chất lượng đồ chơi thiết kế theo hướng đa năng từ các nguyên vật liệu phế thải của giáo viên mầm non

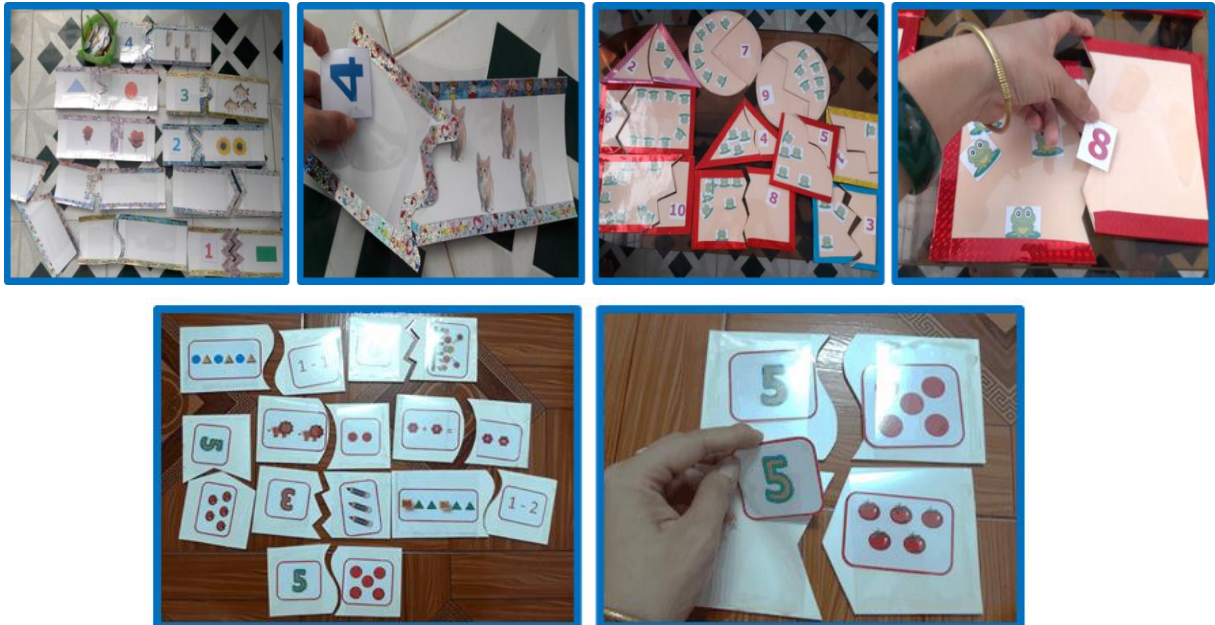
Số lượng ĐD đồ chơi	Kết quả đánh giá							
	Tốt		Khá		Trung bình		Yếu	
15	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%
		1	6.7	2	13.3	8	53.3	4

Bảng 1 cho thấy: Chất lượng đồ chơi tự thiết kế từ nguyên vật liệu phế thải của giáo viên mầm non chủ yếu vẫn đang ở mức độ “Trung bình” và “Thấp”. Hầu hết các sản phẩm còn mang nặng tính trưng bày, các sản phẩm có độ bền thấp; đặc biệt các sản phẩm mang tính đơn chức năng, nghĩa là chỉ dùng sản phẩm đó vào một bài học hay một mục đích cụ thể. Qua trao đổi với giáo viên, chúng tôi thấy rằng: đa số giáo viên quan tâm và đã thường xuyên thiết kế đồ chơi từ các nguyên vật liệu phế thải để sử dụng trong tổ chức các hoạt động vui chơi, học tập cho trẻ ở trường mầm non. Tuy vậy, hầu hết giáo viên đều không nắm bắt một cách đầy đủ các tiêu chí đánh giá chất lượng đồ chơi, chưa có nhiều các tài liệu tham khảo, hướng dẫn thiết kế vì vậy họ chủ yếu

thiết kế theo kinh nghiệm. Xuất phát từ thực trạng trên, chúng tôi đã nghiên cứu, hướng dẫn một số mẫu đồ chơi đa năng được thiết kế từ các nguyên vật liệu phế thải.

2.3. Hướng dẫn thiết kế một số đồ chơi đa năng từ các nguyên vật liệu phế thải

Như vậy đối với đồ chơi lắp ghép tương ứng này, giáo viên có thể linh hoạt sử dụng một cách đa năng và linh hoạt phù hợp với các nội dung, lứa tuổi và cả chủ đề; từ đó giúp trẻ biết gọi tên, nhận biết, phân biệt và nối tương ứng các đối tượng có mối quan hệ với nhau. Ngoài ra, đồ chơi này còn giúp trẻ rèn luyện kỹ quan sát rất tốt và hiệu quả.

Hình 1. Đồ chơi “Lắp ghép tương ứng”

2.3.2. Đồ chơi 2: Ngôi nhà đa năng

- **Mục tiêu:** Giúp trẻ linh hoạt hình thành các biểu tượng về các sự vật hiện tượng tùy theo nội dung, lứa tuổi và chủ đề cụ thể. Phát triển khả năng quan sát và khả năng khái quát hóa.

- **Nguyên vật liệu:** Bìa gương, bìa carton hoặc bìa mô hình; trục quay bằng ống nhựa hoặc thanh sắt.

- **Cách làm:** Chọn 1 thùng carton (thùng mì tôm, thùng đựng giấy...) hoặc dùng bìa mô hình để tạo thành khối hộp, dùng giấy carton cắt thành miếng ghép thành mái nhà. Khoan lỗ dưới đáy ngôi nhà, dùng thanh sắt

hoặc thanh nhựa cho vào lỗ khoan. Lưu ý: thanh sắt hoặc nhựa phải quay được và là bộ đỡ ngôi nhà (như Hình 2). Trên 4 phía mặt của ngôi nhà, dán 3 mép của mặt, chừa lại mép phía trên của mặt nhằm bỏ các thẻ hình vào. Tùy vào kích thước của ngôi nhà mà chúng ta chia 4 phía mặt của ngôi nhà thành các phần để dán bìa gương.

- **Cách sử dụng:** Tùy vào từng nội dung, chủ đề và lứa tuổi mà giáo viên có thể linh hoạt khi sử dụng. Ví dụ: tùy vào từng nội dung, ứng với lứa tuổi và chủ đề; chúng ta có thể chuẩn bị các thẻ lô tô tương ứng với các nội dung: chữ cái và các dạng chữ cái, các loại quả, các

loài hoa, động vật, phương tiện giao thông hay là các hình ảnh về các buổi trong ngày, các mùa trong năm, các chữ số, số lượng các đối tượng, các hình học, hình ảnh tương ứng với đoạn bài thơ, câu chuyện... Sau đó giáo viên cho các thẻ ảnh vào các bìa gương ở các mặt. Thẻ ảnh này có thể tháo ra, bỏ vào sao cho phù hợp với mục đích sử dụng.

Đối với ngôi nhà đa năng này, giáo viên còn có thể dùng để thay góc chủ đề, giúp trẻ khái quát lại, kết lại các nhánh của chủ đề một cách trọn vẹn. Đặc biệt, ngôi nhà này có thể quay được, nên khi chơi trẻ có thể dễ dàng thấy được sự tuần hoàn của các mùa trong năm, các buổi trong ngày hoặc là các đoạn tiếp theo của bài thơ, câu chuyện.

Hình 2. Đồ chơi "Ngôi nhà đa năng"

2.3.3. Đồ chơi 3: Đường về nhà đa năng

- **Mục tiêu:** Giúp trẻ linh hoạt hình thành các biểu tượng về các sự vật hiện tượng theo nội dung, lứa tuổi và chủ đề cụ thể. Phát triển khả năng quan sát cho trẻ.

- **Nguyên vật liệu:** Bìa gương, keo trong, miếng dán âm dương, bìa carton hoặc bìa mô hình.

- **Cách làm:** Cắt 2 miếng giấy carton hoặc bìa mô hình với kích thước khoảng 40x50cm. Chọn 1 miếng carton làm con đường và các ngôi nhà. Ướm và vẽ mẫu vị trí cho khoảng 10 ngôi nhà. Tiếp theo ta vẽ các con đường về các ngôi nhà đó. Chiều rộng của con đường khoảng 2cm. Tại mỗi ngôi nhà, chúng ta dán bìa gương, bố trí các nút di chuyển ở các con đường, tương ứng với bao nhiêu ngôi nhà là bấy nhiêu nút. Trên mỗi nút, chúng ta dán miếng âm dương. Lưu ý: phải làm sao cho các nút di chuyển được trong con đường và không bị rơi ra ngoài (có thể dán thêm 1 miếng giấy carton ở phía

dưới sao cho có khoảng trống ở giữa như Hình 3).

- **Cách sử dụng:** Tùy vào từng nội dung, lứa tuổi và chủ đề, chúng ta có thể linh hoạt khi sử dụng.

Ví dụ: với nội dung dạy trẻ nhận biết số lượng trong phạm vi 7, giáo viên dán trên nút các số trong phạm vi 7, tại các ngôi nhà, giáo viên bỏ các thẻ lô tô phù hợp với chủ đề như: 6 bông hoa, 7 quả... Cách chơi: trẻ di chuyển các nút về các ngôi nhà tương ứng. Chúng ta có thể thay đổi nội dung như: làm quen với các chữ cái, các hình học, nhận biết các loại hoa, quả...

2.3.4. Đồ chơi 4: Lịch của bé

- **Mục tiêu:** Giúp trẻ hình thành các biểu tượng về thời gian như: xem giờ chẵn trên đồng hồ, lắp ghép các số trên đồng hồ, nhận biết thời tiết trong ngày, các thứ trong tuần, các ngày trong tháng, các tháng trong năm và các mùa trong năm.

- **Nguyên vật liệu:** Bìa carton hoặc bìa mô hình.

- **Cách làm:** Chọn 1 bìa carton hoặc dùng bìa mô hình có kích thước khoảng 40x50cm. Ở giữa tấm bìa chúng ta làm đồng hồ, có kim giờ và kim phút quay được, 12 chữ số đó là các khối hình học có thể tháo ra lắp vào được. Hai bên tấm bìa chúng ta bố trí là các thứ trong tuần và các mùa trong năm. Bên cạnh là đường rãnh có nút chỉ di chuyển lên xuống được trên đường rãnh. Phần trên của tấm bìa chúng ta thiết kế là các ngày trong tháng và cũng có nút chỉ di chuyển được trên đường rãnh. Dưới tấm bìa ta làm đồng hồ các mùa trong năm; thời tiết trong ngày (Hình 4).

- **Cách sử dụng:** Mỗi ngày trẻ đến lớp đều có thể đến nơi đặt tấm lịch của bé để thao tác sao cho phù hợp và chính xác nhất.

Ví dụ: Hôm nay là thứ 5, trẻ sẽ dùng nút chỉ kéo rê về kí hiệu thứ 5. Tương tự trẻ thao tác với ngày, tháng, mùa, thời tiết nắng hay mưa,... Ngoài việc trẻ thao tác thường xuyên trong ngày thì ở hoạt động làm quen với các biểu tượng thời gian, giáo viên có thể yêu cầu trẻ thực hiện như: Nếu hôm nay là thứ hai thì ngày mai là thứ mấy? Khi đó trẻ sẽ thực hiện bằng cách rê nút chỉ ở thứ hai lên thứ ba. Hoặc ở nội dung xem giờ chẵn trên đồng hồ, giáo viên đưa ra yêu cầu “nếu bây giờ đồng hồ chỉ 7 giờ đúng, kim phút quay tiếp 2 vòng nữa thì đồng hồ chỉ mấy giờ đúng?”,...

Hình 3. Đồ chơi “Đường về nhà đa năng”

Hình 4. Đồ chơi “Lịch của bé”

2.3.5. Đồ chơi 5: Bộ cánh cam đa năng

- **Mục tiêu:** Giúp trẻ linh hoạt hình thành các biểu tượng về các sự vật hiện tượng theo nội dung và chủ đề cụ thể. Phát triển khả năng quan sát cho trẻ.

- **Nguyên vật liệu:** Bìa gương, keo 2 mặt, xốp bitits hoặc vải nỉ.

- **Cách làm:** Dùng giấy bìa hoặc xốp bitits cắt thành hình con bộ cánh cam. Trên 2 cánh của bộ cánh

cam, chúng ta dán bìa gương và chừa lại mép ngoài của cánh là không dán. Ở khoảng giữa bộ cánh cam, ta dán một miếng bìa gương. Tiếp theo, dùng xốp bittits hoặc vải ni cắt thành các cánh rời. Trên cánh rời chúng ta có thể dán các chấm tròn từ 1 đến 10 hoặc dán các hình hình học; các chữ cái; hoặc các đối tượng theo chủ đề... hoặc chúng ta chỉ cần chuẩn bị các thẻ lô tô về các đối tượng tùy theo mục đích sử dụng (như Hình 5).

- **Cách sử dụng:** Tùy vào từng nội dung, chủ đề và lứa tuổi để chúng ta có thể linh hoạt khi sử dụng đồ chơi.

Ví dụ: Nội dung dạy trẻ đếm trong phạm vi 10, chúng ta bỏ các thẻ số vào bìa gương trên thân bộ cánh cam. Trẻ sẽ quan sát và chọn các cánh rời ở bên ngoài, sao cho số lượng dấu chấm tròn hoặc số lượng các đối tượng là hoa hay quả hay động vật... cộng lại bằng với con số yêu cầu trên thân bộ cánh cam. Với trò này, giáo viên còn có thể dạy trẻ nhận biết về chữ cái, môi trường xung quanh, các hình hình học và giúp trẻ rèn luyện kỹ quan sát cho trẻ rất tốt và hiệu quả.

Hình 5. Đồ chơi "Bộ cánh cam đa năng"

2.3.6. Đồ chơi 6: Chiếc hộp toàn năng

- **Mục tiêu:** Giúp trẻ linh hoạt hình thành các biểu tượng về các sự vật hiện tượng theo nội dung và chủ đề cụ thể. Phát triển khả năng quan sát và phân loại các đối tượng.

- **Nguyên vật liệu:** Giấy màu, bìa gương, keo, xốp bittits.

- **Cách làm:** Chọn 1 thùng carton (thùng mì tôm, thùng đựng giấy...) hoặc dùng bìa mô hình để tạo thành khối hộp. Tùy vào kích thước của khối hộp mà chúng ta có thể khoét các lỗ bằng các hình hình học ở phía trên hộp. Tương ứng với mỗi lỗ được khoét, ta dán các bìa gương trong. Phía trong của khối hộp, ta làm các hộp đựng đối tượng tương ứng với các lỗ khoét (như Hình 6).

- **Cách sử dụng:** Tùy vào từng nội dung, lứa tuổi và chủ đề, chúng ta có thể linh hoạt khi sử dụng. *Ví dụ:* Với nội dung dạy trẻ nhận biết, phân biệt các hình hình học, phân biệt màu sắc, phân biệt kích thước, phân biệt các bộ phận trên cơ thể bé... giáo viên chuẩn bị nhiều thẻ lô tô rời tương ứng với các nội dung. Chẳng hạn như

thẻ rời về hình ảnh của các bộ phận: mắt, mũi, miệng, tai,... Tiếp theo, giáo viên đặt hình ảnh cần cung cấp cho trẻ vào ô bìa gương tương ứng với các lỗ được khoét. Cách chơi: trẻ chọn hình ảnh được yêu cầu ở ô bìa gương bỏ vào ô khoét lỗ. Sau khi kết thúc trò chơi, giáo viên kéo các hộp đựng đối tượng ra cùng trẻ kiểm tra xem kết quả có thực hiện đúng theo yêu cầu.

Đối với hộp toàn năng này, chúng ta có thể sử dụng tất cả các lứa tuổi với các nội dung: nhận biết phân biệt các buổi trong ngày, các mùa trong năm, các biểu tượng số lượng, hình dạng, chữ cái... Ví dụ: dạy trẻ nhận biết số lượng trong phạm vi 6, chúng ta bỏ các chữ số, kèm theo hình ảnh của đối tượng như: lá, hoa, quả, phương tiện giao thông,... ở mỗi bìa gương. Như ở ô bìa gương có thẻ số 6 và hình ảnh chiếc lá thì trẻ phải bỏ vào lỗ khoét tương ứng là 6 chiếc lá. Sau khi thực hiện xong các yêu cầu, giáo viên kéo hộp đựng đối tượng ra kiểm tra lại kết quả.

Hình 6. Đồ chơi “Chiếc hộp toàn năng”

Hình 7. Đồ chơi “Xúc xắc đa năng”

2.3.7. Đồ chơi 7: Xúc xắc đa năng

- **Mục tiêu:** Giúp trẻ linh hoạt hình thành các biểu tượng về các sự vật hiện tượng theo nội dung và chủ đề cụ thể. Phát triển khả năng quan sát cho trẻ.

- **Nguyên vật liệu:** Hình in về đối tượng, bìa gương.

- **Cách làm:** Lấy hoặc làm 1 khối hộp lập phương có chiều dài mỗi cạnh khoảng 15cm. Dán 6 bìa gương lên 6 mép của mặt chiếc hộp. Chỉ dán 3 cạnh ở mặt hộp, chừa lại 1 cạnh không dán với mục đích để cho các đối tượng vào. Dùng băng keo trong dán lại bên ngoài theo các mép để giúp cho đồ chơi bền, không hư hỏng trong quá trình chơi.

- **Cách sử dụng:** Tùy vào từng nội dung và chủ đề, chúng ta có thể linh hoạt sử dụng. Ví dụ: Với nội dung dạy trẻ nhận biết và gọi tên các hình hình học, các loại quả, các loài hoa, các bộ phận trên cơ thể, đồ vật trong gia đình, màu sắc, nhận biết gọi các buổi trong ngày, các mùa trong năm, các biểu tượng số lượng, hình dạng, chữ cái..., chúng ta dùng thẻ được in rồi để bỏ vào các mặt của xúc xắc. Giáo viên có thể bỏ thẻ các đối tượng vào các mặt xúc xắc. Tổ chức cho trẻ các trò chơi như Về đúng nhà (tung xúc xắc lên, mặt nào nổi lên phía trên trẻ phải chạy nhanh về ngôi nhà tương ứng) hoặc có

thể chơi trò chơi Ai nhanh hơn (giáo viên tung xúc xắc, trẻ chọn thẻ tương ứng với mặt nổi của xúc xắc),...

3. Kết luận

Có thể khẳng định rằng, đồ chơi là phương tiện hữu hiệu nhất trong việc thỏa mãn nhu cầu tò mò, khám phá và nhận thức thế giới xung quanh của trẻ. Việc tự làm đồ chơi đa năng, linh hoạt và chi phí thấp dành cho trẻ mầm non không chỉ giúp giáo viên linh hoạt trong việc hình thành các biểu tượng cho trẻ về các nội dung, chủ đề khác nhau mà còn có thể linh hoạt sử dụng cho các lứa tuổi. Thiết kế đồ chơi theo hướng này không chỉ mang ý nghĩa kinh tế, ý nghĩa khoa học mà còn mang ý nghĩa giáo dục sâu sắc.

Tài liệu tham khảo

- [1] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2001). *Hướng dẫn thực hiện đổi mới hình thức tổ chức hoạt động giáo dục trẻ mẫu giáo*. NXB Giáo dục Hà Nội.
- [2] Phạm Mai Chi (chủ biên) (2005). *Đổi mới hình thức tổ chức các hoạt động giáo dục mẫu giáo theo hướng tích hợp theo chủ đề*. NXB Giáo dục.
- [3] Đỗ Thị Minh Liên (2011). *Lí luận và phương*

pháp hình thành các biểu tượng toán học sơ đẳng cho trẻ mầm non. NXB ĐHSP Hà Nội.

- [4] Phan Đông Phương (2011). *Đánh giá thực trạng trang bị và sử dụng đồ dùng, đồ chơi, thiết bị tối thiểu dùng cho giáo dục mầm non ở một số trường mầm non Hà Nội.* Đề tài NCKH cấp viện Khoa học Giáo dục Hà Nội.

[5] Nguyễn Thị Triều Tiên (2014). *Bài giảng chuyên đề Tổ chức môi trường hoạt động cho trẻ mầm non.* Đại học Sư phạm Đà Nẵng

[6] Nguyễn Anh Tuyết (chủ biên), Nguyễn Thị Như Mai, Đinh Thị Kim Thoa (2005). *Tâm lý học trẻ em lứa tuổi mầm non.* NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.

DESIGNING MULTI-FUNCTIONAL PLAYTHINGS FOR PRESCHOOL CHILDREN FROM WASTE MATERIALS

Abstract: Inventive playthings plays a key role in psychological, physiological, intellectual, aesthetic development and improves the personality of children. Through playing with inventive and educational playthings, kids have opportunities to develop their imagination, creation and excite their ability in study and discovery. The type and feature of inventive playthings effect the process of perception, create more opportunities for kids to compare and check if it is industrial toys or inventive toy independently and creatively. On the basis of theoretical study and practical survey on inventive playthings for children at kindergartens in Da Nang, the article aims to orient teachers to utilize waste materials to create attractive, beautiful, long-lasting and educational toys. Moreover, the inventive playthings are also multi-functional and can be used for different ages and themes of study.

Key words: design; playthings; preschool children; waste materials; multi-function.